

ПРОЕКТИТЕ НА ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Софийски университет "Св. Климент Охридски"

2016

ИЗРАБОТЕНО ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Софийски университет "Св. Климент Охридски"

 www.phls.uni-sofia.bg
 /sofiiski.universitet

Новите наследства

Ръководител на проекта

проф. д-р ИВАЙЛО ДИЧЕВ

НАУЧНА ПРОГРАМА

Коммерсиализирането на наследството в България навлиза в нов етап. От производство на предмети като сувенири или промотирането на събития като фолклорни фестивали днес то преминава към конструирането на цялостни контексти, подобни на американските "тематични паркове".

Архитектурни резервати се строят още във времето на социализма - Царевец, Старият Пловдив, Етъра. Но в онова Време основният мотив е идеологически: културната сценография има за цел да изобрази непрекъснатостта на историята, единството на българското, народния гений. Финансовите постъпления на подобни мероприятия са незначителни и водеща роля има държавното или общинско финансиране.

Тези нови тенденции, предмет на оживени дебати в международната научна общност, досега остават встрани от интереса на източноевропейските, вкл. българските изследователи в тази област, които продължават да приоритизират консервирането, реставрирането и образователната социализация на наследството и да пренебрежават въпросите за неговите интерпретации, оценностяване и употреби от различни социални актьори, значението му за формиране на идентичността на групи и региони, отговорността за опазването му и възможностите за използването му като ресурс за икономическо развитие и социално включване.

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

Предложеният проект си поставя като основна СТРАТЕГИЧЕСКА цел да постави диагноза на актуалното състояние на невъзникнало културно наследство в България в няколко направления: разбиране за това какво представлява наследството; изследване, документиране и обсъждане на съществуващи опити за опазване или избобеляване на паметници и комплекси; оценка на публичните политики и употребата на публични ресурси за опазване и социализация на наследството; изследване на отношението на гражданите; изводи за потенциала на наследството за развитие на определени територии.

През 25-те години на българския преход дискусиата какво от миналото трябва да се пази и какво да се изхвърля припламва единствено около конкретни казуси - мавзолея на Георги Димитров, паметника 1300 години България, паметника на съветската армия. По отношение на цели категории от културното наследство и на материалната памет общественото внимание и утвърдените институции са напълно безразлични. Тук попадат както артефактите на т.нар. дисонантно наследство (мюсюлмански паметници, комунистически паметници), така и материалните следи на живота, които нямат призната естетическа стойност, но представят важен визуален разказ за разбиране на близкото и далечното минало (индустриално наследство; символически натоварени сгради и предмети и пр.), така и културни пейзажи, в които природното е част от културна или историческа конфигурация. Голямата опасност от тази амнезия е, че елементите на това наследство, именно защото не са признати за наследство, са особено уязвими, те не се опазват, не се ресоциализират, не се интерпретират и дори не се документират. Те просто изчезват. Паралелно с тях изчезват по чисто биологични причини и свидетелите, за които те са имали смисъл и предназначение и това. Втората нова тенденция е нарастването на интереса към наследството от страна на местните власти или отделни предприемачи, които виждат в него възможност за развитие на културен туризъм. Сравнително хаотичната среда доведжда го възникването на новоизградени или реконструирани реални обекти, които получават смесени оценки и от специалистите, и от обществеността.

Специфични НАУЧНИ ЦЕЛИ

Идентификация и дефиниране на работното понятие "културно наследство"

Идентифициране на икономическия замисъл и целесъобразност на новите обекти (атракциони)

Изследване и документиране на културното значение, символната значимост и социалния живот на „новото“ наследство

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Осигуряване на възможност за « **учене-чрез-правене** » на докторантите, пряко участващи в екипа
- Осигуряване на изследователска практика за студентите, участващи в проекта

ИЗРАБОТЕНО ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phls.uni-sofia.bg
/sofiski.universitet

Конференция : Лидерство и организационно развитие

Ръководител на проекта

Проф. СНЕЖАНА ИЛИЕВА

ЗА КОНФЕРЕНЦИЯТА

НАИМЕНОВАНИЕ НА НАУЧНИЯ ФОРУМ:

Международна научно-приложна конференция
„Лидерство и организационно развитие“

Творчески дом „Китен“,
гр. Китен

Проведена от 18-ти
до 21-ви Юни 2015 г.

Учени и докторанти
от България и чужбина.

ДАННИ ЗА ФОРУМА

Пореден номер – първи; периодичност: ежегодно, веднъж годишно;

Организатори – Университетски център за управление на конфликти и организационни изследвания към Катедра по Социална, трудова и педагогическа психология при Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“;

Тематика и приоритети – Проблемните области на конференцията обхващат изследователски и приложни перспективи и тенденции в трудовата и организационната психология и управлението на човешките ресурси в организации от бизнеса, публичната сфера, социалната сфера, образованието, сигурността.

Тематични направления:

- *Организационно развитие и ефективност*
- *Лидерство и организационна култура*
- *Управление и развитие на човешките ресурси*
- *Психология на пазара*
- *Крос-културен мениджмънт*
- *Ценности и мотивиране на персонала*
- *Стрес, здраве и безопасност на работното място*
- *Предприемачество и иновации в организациите*
- *Планиране и развитие на кариерата*
- *Управление на конфликти и кризи*
- *Изграждане на екипи и групова ефективност*
- *Индивидуални различия на работното място*

Издадени трудове на форума:

Докладите, представени на конференцията, ще бъдат публикувани в сборник със заглавие: „Лидерство и организационно развитие“.

ИЗРАБОТЕНО ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phls.uni-sofia.bg
[/sofiski.universitet](https://www.facebook.com/sofiski.universitet)

Как да изследваме европейската идентичност?

Ръководител на проекта

Доцент д-р
ПЕТЯ ЛЮБОМИРОВА КАБАКЧИЕВА

НАУЧНА ПРОГРАМА

Един от крепящите „стъълбове“ на ЕС би следвало да е споделената обща европейска идентичност. Но в последно време по-скоро се наблюдава обратният процес – референдумът за отделяне от ЕС във Великобритания, събитията в Гърция, а и данните от последните проучвания на Евробарометър показват нарастване на евроскептицизма и националистическите настроения. Водещи социални учени обсъждат кризата на европейските институции (Хабермас 2011, Бек 2012). Но освен кризата на тези институции, един от сериозните проблеми на ЕС произтича и от неяснотата на отговорите на въпроса какво всъщност е европейската идентичност? След като девизът на ЕС е „Единство В многообразието“, а многообразието се задава от съответните национални култури, как да се мисли единството? В последно време отговорите на въпроса „каква европейска идентичност“ се търсят по посока политическото участие и гражданската идентификация с демократичните ценности на ЕС (Хабермас 2011, Деланти 2004, Бек 2012). Но как да се „измери“ липсата и степента на наличие на тази гражданска европейска идентичност – това не е лесен въпрос. Класическите индикатори, използвани в Европейското изследване на ценностите, имат сериозни слабости.

Екипът на настоящия проект ще провери действието на една иновативна методология за диагностициране на различни типове идентичности, обвързани с представата за бъдещата политическа конфигурация на ЕС: ЕС като обединение на суверенни национални държави, ЕС като мултинационална федеративна структура, ЕС като обединение на различни региони („Европа на регионите“ – Ружмон 1994). Методологията е разработена от екип на проекта RECON, финансиран по 6-та рамкова програма на ЕС (Brzezinska, Kirucz, Liebert, Sackmann 2012) и е изпробвана сред студенти от Полша, Унгария и Германия. Защо ни се струва важно да я приложим у нас? Първо, защото методологията (социологическа версия, адаптация за изследване на идентичности на т.нар. методология Q, използвана в психологията) досега не е прилагана в България – нейната адаптация, приложение в български контекст и анализ на инструментите и резултатите ще бъде принос към съвременните методологически търсения. Второ, изследвайки с нея български студенти, ще имаме възможност за сравним техните идентификации с тези на връстниците им от Унгария, Полша и Германия. И трето, най-важно, ако методологията може да се приложи и при други групи ще се отвори възможност за намиране на отговор на въпроса и коментиран по-горе въпрос – каква политическа структура на Европа си представяме и съответно какъв тип идентичност доминира сред българските граждани.

Идентичност?

“ЕС като обединение на суверенни национални държави, ЕС като мултинационална федеративна структура, ЕС като обединение на различни региони („Европа на регионите“ – Ружмон 1994)”

Библиография:

Бек, У. 2012. Германията Европа. София: Критика и хуманизъм.
Деланти, Дж. 2004. Изобретявайки Европа. Идеи, идентичност, реалност. София: Балкани.
Ружмон, Д. 1999. Бъдещето е наша работа. София:
Хабермас, Ю. 2011. За конституцията на Европа. София: Критика и хуманизъм.
Brzezinska, O., Kirucz, E., Liebert, U. and R. Sackmann (eds). 2012. Identity and Democracy in the New Europe. Oslo: Arena.
Delanty, G. 2009. The Cosmopolitan Imagination. Cambridge: Cambridge Univ. Press.
Delanty, G. and Ch. Rumford. 2005. Rethinking Europe. Social theory and the implications of Europeanization. NY: Routledge.
Cassin, D., Hubbeq N. and J. Rowell (eds). 2011. Perceptions of Europe. Colchester: ECP.

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

Методологията за диагностициране на различни типове идентичности е обвързана с представата за бъдещата политическа конфигурация на ЕС. Ако човек вижда ЕС като обединение на суверенни национални държави, се приема, че доминиращата му идентичност е националната. Ако си представя ЕС като мултинационална федеративна структура, то тогава говорим за европейска гражданска идентичност, или конституционен патриотизъм. Най-радикалната визия е тази за „Европа на регионите“ и авторите на методологията приемат, че ако тя доминира, тя е индикатор за космополитна идентичност (Brzezinska, Kirucz, Liebert, Sackmann 2012: 1-17).

Да се установи визията за бъдещето на ЕС и доминиращата идентичност (национална, европейско-гражданска, космополитна) на студенти и техните родители

Да се изпробва нова методология за изследване на визията за бъдещето на ЕС и различните доминиращи идентичности – национална, европейско-гражданска, космополитна.

Да се експериментира с други методологии за идентификация на всекидневните представи за „Европа“

Да се сравни визията за ЕС и идентификациите на нашите студенти с тези от Полша, Унгария, Германия

ИЗРАБОТЕНО ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phils.uni-sofia.bg
/sofiski.universitet

Учител и ученик през Средновековието

Ръководител на проекта

проф. д.ф.н. ГЕОРГИ КАПРИЕВ

НАУЧНА ПРОГРАМА

Въпросът за отношението учител-ученик бе генериран фактически от съвременната педагогическа и академична ситуация и даден като задача на медиевистите едва в последните две-три години. Сърцевината на питането е за традициите в европейската култура и в частност във времето на т.нар. Средни Векове. В международен аспект бяха проведени две такива конференции с активно участие на български философски медиевисти „Theologie und Bildung im Mittelalter“ (19-21 юни, Гьотинген) и 39. Kölner Mediaevistentagung (8-12 септември, Кьолн). Задачата на настоящата лятна школа е да постави същия проблем пред студентите и преподавателите по философска медиевистка във ФФ на СУ, и търсенето на адекватни отговори, както в обемите на средновековната ученост, така и в рефлексите на тези отношения през новото и сегашното време. Основната цел на проекта е да представи и разгърне (чрез активната работа на младите учени и студентите в тяхна съвместна дейност с утвърдения експертен екип) параметрите, спецификите и подходите на актуалните проблемни области в сферата на философската медиевистика, като се обърне специално внимание на особеностите, които изисква работата върху не така добре отработените историко-философски и културологични полета. Българската школа по философска медиевистика се старее чрез настоящия проект, опирайки се на вече 32 годишната си традиция и основавайки се на завоюваните си позиции, да потвърди водещото си място и при изследванията в този тематичен кръг. В този смисъл се цели осъществяването на съвместна работа между утвърдени учени, докторанти и студенти от бакалавърската и магистърска степен на специалност Философия и други специалности на Философски факултет, която да се разгърне в рамките на едно интердисциплинарно изследване, при което акцентът се поставя върху развитието на полето, формирано от темите за учителството и ученичеството в различните дидактични проекти, осъществявани в рамките на европейската философска култура.

ЕЛЕНА 2015

Попниколова къща,
гр. Елена

Преподаватели, докторанти,
магистри и бакалаври

Проведена
20-25 юли 2015 г.

В Школата взеха участие бакалаври от специалности
Философия и Културология на Философски факултет

Докладите бяха посветени на арабската,
Византийската и латинезичната
средновековна култура и философия

ИЗРАБОТЕНО ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phls.uni-sofia.bg
[/sofiski.universitet](https://www.facebook.com/sofiski.universitet)

Психологически особености на нагласите към социалните мрежи, Фейсбук и благополучие

Ръководител на проекта

проф. СОНЯ КАРАБЕЛЪОВА

НАУЧНА ПРОГРАМА

Освен че развитието на информационните технологии оказва цялостно положително влияние върху живота на хората, се свързва и с негативни ефекти. Прекомерното използване на устройства с Интернет и услуги, които те предлагат, води до дисбаланс и пренебрегване на други аспекти от живота на хората като семейство, интимни взаимоотношения, приятелства, финанси, учене, работа и здравословно състояние.

Разбирането за благополучието се променя значително в исторически план, поради изменящата се концепция за света, повлияна от развитието на информационните технологии. Д-р. Teske описва парадокса на разширяващите се социални мрежи и контакти, съпроводени с фрагментиране и затваряне на личността (т.нар. „Интернет парадокс“) (Teske, 2002). Според Ш. Търкъл младите, изстравайки с компютъра, усвояват нов начин на мислене, тъй като технологиите предоставят възможност за моделиране на личността или поне на възприятието на другите за нея (Turkle, 1984, 2004). Авторката определя дигиталното поколение като отпичаващо се с понижена интимност. В сравнение с това на аналоговата ера (Turkle, 2003). Интернет се превръща в платформа за тотално разхождане на индивида и премахване на каквото и да било уединение. Потребителите експериментират със своята идентичност, което поставя под въпрос фиксирания ѝ характер (Barnes, 2001; Fry & Lewis, 2008).

Постоянно нарастващото проникване на Интернет както сред населението, така и сред нови аспекти от живота на хората, го превръща в неизменна част от ежедневието на всеки съвременен човек. Поради това изследването на взаимовръзките между благополучието на хората и различните аспекти на използване на Интернет е от особена важност. Благополучието се свързва с индивидуалното преживяване на психологическо равновесие. Амичаи-Хамбъргер обяснява благополучието като баланс между интровертното и екстравертното начало у всеки човек, позволявайки се на теориите на Юнг и Роджърс за равновесието, което влияе върху социалните връзки на индивида (Amichai-Hamburger, 2005). В този аспект те са индикатор за преживяването на субективно и психологическо благополучие. Р. Краут и колеги провеждат лонгитудно изследване, което показва, че за някои Интернет потребители, прекараното време онлайн води до понижена социална включеност и благополучие (Kraut et al., 1998).

Благополучието в контекста на използването на глобалната мрежа, се свързва главно с общуването и междуличностните връзки, поддържани в тази среда. Те са източник на задоволство и щастие, както приятелските, така и романтичните. Липсата им се свързва с понижено благополучие, депресивност, проблеми в приспособяването и здравето. По-новите изследвания на кибервръзките установяват, че те са удовлетворяващи, приятни за хората и водят до разширяване на социалните им кръгове, противно на резултатите от изследването на Краут (пак там). Онлайн връзките имат положителен ефект върху благополучието на хората, предоставяйки повече откритост, себепознание и подкрепа. Интернет групите се свързват с удовлетворение, подкрепа и чувство за принадлежност. Хората си изразяват по-положителен Аз-образ и стават по-сигурни в себе си (McKenna, Bargh, 1998; Amichai-Hamburger, 2009). Използването на Интернет за комуникация е едно от най-широко разпространените приложения на мрежата, в лицето на разнообразните социални мрежи. Все още воеща сред потребителите е Фейсбук и за разлика от ранните години на тази социална мрежа, различните възрастови групи вече са силно представени. Има изследвания, които установяват положителни взаимовръзки между използването на Фейсбук от една страна и самооценката (Gonzales & Hancock, 2010) и благополучието (Valenzuela et al., 2009), от друга страна. Други автори констатираат негативна асоциация между Фейсбук и благополучие (Schwartz, 2010). Въпреки че Лабраг (Labrague, 2014) не регистрира значима връзка между използването на Фейсбук и негативни емоционални състояния като депресия, стрес и тревожност, той установява, че продължителното време, прекарано във Фейсбук, повишава вероятността от депресивни настроения и тревожност.

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

Основна цел:

Да изследва взаимовръзките между използването на социалните мрежи и по-конкретно Фейсбук и благополучието.

Цели да проследим дали има различия между предпочитанието към Фейсбук и към социалните мрежи по-принцип във връзка с преживяваните депресивни настроения, стрес, тревожност и от друга страна – удовлетвореност от живота, щастие и самооценка. Изследванията, посветени на взаимовръзките на социалните мрежи със субективното благополучие констатираат противоречиви резултати – както позитивни ефекти за благополучието (Araolaza et al., 2013; Valenzuela et al., 2009; Kim et al., 2013), така и негативни като депресия (Pantic et al., 2012) и тревожност (Farahani et al., 2011). По отношение на самооценката изводите също са нееднозначни. Денти и колеги (Denti et al., 2012) установяват, че увеличената употреба на Фейсбук се свързва с понижена самооценка при жените, които са по-склонни да пишат за чувствата и мислите си, докато мъжете предпочитат да провират онлайн. Гонзалес и Хенкок (Gonzales & Hancock, 2010) регистрират позитивна взаимовръзка между Фейсбук употребата и самооценката. Те обясняват този резултат с възможността за селективно себепредставяне онлайн и изразяване на позитивен образ.

В контекста на тези разнородни резултати е важно да се изследва използването на социалните мрежи и по-конкретно на Фейсбук по отношение на характерни аспекти: употреба, прекарано време, нагласи, пасивно следване, споделяне, интензивност, позитивни изказвания, характер на реакциите на „приятелите“, емоционална подкрепа. Изследванията дават основание и да се проследи дали потребителите използват социалните мрежи, за да общуват с близки и познати извън виртуалното пространство или компенсират междуличностни дефицити, създавайки си онлайн приятели и общувайки предимно с тях.

Резултатите от проведеното изследване показват, че Фейсбук се използва предимно като начин за намиране на емоционална подкрепа и поддържане на контакти с познати и близки. Потребителите до 22-годишна възраст, неработещите и жените приписват по-голяма важност на Фейсбук в живота си и имат по-голямо доверие към социалните мрежи, а също така споделят повече информация в тях. Друг важен резултат е, че потребителите, които са първостепенно познати от това да обновяват профила си и го правят 2-3 пъти седмично или всеки ден, имат по-високи нива на депресия, стрес и тревожност.

Хората, които използват Фейсбук от по-отдавна, се чувстват по-щастливи и по-удовлетворени от живота си. Споделянето на информация във Фейсбук и доверието към нея могат да доведат до повишаване на тревожността, стреса и депресивните симптоми. Засилената комуникация чрез Фейсбук с познати се асоциира с по-високо равнище на стрес, а тази с непознати – с повишена тревожност.

Прекомерната употреба на Фейсбук и социалните мрежи е свързвана по-скоро с преживяване на негативни емоции и води до понижаване на чувството за благополучие.

ИЗСЛЕДВАНЕ

ЦЕЛ:

Да се изследват различните аспекти на използването на Фейсбук и тяхната връзка с преживяване на позитивно благополучие и самооценка или влошаването им

Допуска се, че високата честота и продължителност на използване и общуването предимно с непознати ще са негативно свързани с благополучието. Ще се провери по какъв начин използването на Фейсбук за забавление, споделяне и социална подкрепа се отразява на удовлетвореността от живота.

Hi!

ИЗРАБОТЕНО ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phis.uni-sofia.bg
sofiski.universitet

Роля на служебните правителства в управлението на кризи и електорална динамика в България 2013 – 2014 г.

Ръководител на проекта

доц. д-р РУМЯНА КОЛАРОВА

НАУЧНА ПРОГРАМА

В последните две години България бе управлявана от две служебни правителства, които освен с основната задача за организирането на пресрочни парламентарни избори, бяха натоварени с отговорността да управляват кризи от политически, финансов и природен характер. Поне на две служебни правителства се е налагало и да взимат ключови стратегически решения – кабинетът Софийски за паричния съвет, а кабинетът Близнашки за оперативните програми за европейско финансиране през предстоящия програмен период. До момента липсват систематични емпирични проучвания на дейността на служебните правителства по изпълнението на тези основни функции, особено в спецификата на съвременния българския политически контекст. Настоящият проект си поставя за цел да направи сравнителен анализ на дейността на служебните правителства от последните две години с техните предшественици от 1994 г. и 1996 – 1997 г. при управлението на кризи, организирането на изборния процес и взимането на стратегически важни решения.

Същевременно, трикратното гласуване в рамките на година и половина е добра предпоставка за анализи на динамиката на гласоподаването на различните равнища на агрегиране на гласовете. Сравняването на числата от протоколите с резултатите от гласуването на пресрочните парламентарни избори от 2013 и 2014 г. с изборите за Европейски парламент и местните избори от 2015 г. е особено привлекателно по две причини и едно условие.

Първата причина е редуването на избори от първи и втори порядък, което позволява да бъде надеждно оценен мобилизационния потенциал на различните партии (Reif and Schmitt, 1980; Norris and Reif, 1997), емпиричният индикатор за който ще бъде равнището на участие и динамиката в гласоподаването за отделните листи. Променибата „активност“ за избори от втори порядък каквито са европейските и местните позволява да бъдат регистрирани специфични отклонения в електоралния процес на териториално и групово равнище.

Втората причина е локална – на Европейските избори у нас се придаваше значение на тест за доверие или недоверие към действащото парламентарно мнозинство и изборните резултати на практика отключиха последвалите действия по прекратяването на мандата на 42-рото Народно събрание. Аналогично може да бъде значението на местните избори през 2015 г. От методологическа гледна точка регистрацията и администрирането на изборите в идентично зададени равнища на агрегиране на резултатите (секции и райони) прави възможно построяването на динамични редове. Благоприятно е и обстоятелството, че четирите парламентарно представени партии използваха (с известни уговорки) една и съща регистрация на трите последователни избора. За останалите партии, с изключение на Патриотичния фронт, е възможно ретроспективно реконструиране на електоралната подкрепа. Новооснованата партия ББЦ (с известна уговорка свързана с коалиционния партньор ВМРО) може да бъде разглеждана като нов участник, а коалицията Реформаторски блок, като наследник на електоралния запис на водещите от електорална гледна точка в коалицията ДБГ, ДСБ и СДС. Сред значимите останали участници в Европейските избори резултатите на АБВ и НФСБ не могат да бъдат разглеждани в сравнителна перспектива защото са ново регистрирани участници. Това е причината резултатите за тези две листи да не присъстват като обособени аналитични категории.

Предстоящите местни избори през есента на 2015 г. ще дадат допълнителна емпирична база за проверка на регистрираните електорални тенденции.

Служебно правителство

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

Проектът има три основни изследователски цели:

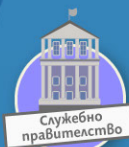
- да събере системна информация за формирането, функционирането и приключването на мандата на служебните кабинети, работили през периода 1994 – 2014 г. и тяхната ефективност при управлението на кризи от национално и регионално значение.
- да сравни институционалните рамки, в които се взимат стратегически решения в редовните и служебните правителства
- да представи систематичен анализ на електоралната динамика в България на базата на динамичните редове от изборните резултати в периода 2013 – 2015 г. с акцент върху техните девиации в следствие на контролирания вот.
- да направи цялостен анализ на мерките, предприети от последните два служебни кабинета за организиране на честен и справедлив изборен процес и минимизиране на ефектите от контролирания вот върху изборните резултати.

Хронология на СЛУЖЕБНИТЕ ПРАВИТЕЛСТВА

Служебно правителство

Ренета Инжова
17.10.94-26.01.1995

Служебно правителство

Стефан Софийски
12.02-21.05.97

Служебно правителство

Марин Райков
13.03-29.05.2013

Служебно правителство

Георги Близнашки
06.08.2014 – 07.11.2014

ИЗРАБОТено ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phls.uni-sofia.bg
[/sofiski.universitet](https://www.facebook.com/sofiski.universitet)

Традиционни и съвременни методи за реторически изследвания

Ръководител на проекта

проф. д.ф.н.
ИВАНКА МАВРОДИЕВА - ГЕОРГИЕВА

НАУЧНА ПРОГРАМА

Изследванията в областта на реториката през последните десетилетия се увеличават, като се навлиза в нови области и се задълбочават изследванията в нови научни полета. Изследователите използват както традиционни, така и нови методи и методики, насочени към постигане на надеждни научни резултати.

В Университета в Амстердам се провеждат летни школи за докторанти, в които те се обучават за реализиране на изследвания при прилагане на прагма-диалектичния подход; 2 докторанти от катедра „Реторика“ през 2014 година участваха в тази школа. Ивайло Карагеоргиев, Метин Ибрямов, а през 2011 г. Кремена Георгиева. Това е полезно като обучение и следва да се продължи да се правят реторически изследвания чрез този метод и при други теми.

Съвместното издание на Университет в Любляна, Словения и Канага /G. Kisiček & I. Zagar (Eds.), *Digital Library What Do We Know about the World? Rhetorical and Argumentative Perspectives* (pp. 25–44). Ljubljana: Windsor Studies on Argumentation/ също представя резултати от реторически изследвания в областта на аргументацията, новите медии, Визуалната реторика и др.

Методика за реторически и аргументативен анализ представят автори от Канага: Groarke, L. A. & Tindal, C. W. (2012). *Good Reasoning Matters! A Constructive Approach to Critical Thinking*. Toronto: Oxford University Press Canada.

Интерес има и към различните видове контент анализ, към дискурсивния анализ и тук изследователите се позовават на Теун ван Дајк, Рут Вогак, Фейърклом и други.

Прави се прочит и на визуалните изследвания на групата Мю. Migliore, T. (2007). Introduzione; In: Gruppo μ, *Trattato del segno visivo. Per una retorica dell'immagine*, Roma: Mondadori Bruno, p. xx. Gruppo μ (2007). *Trattato del segno visivo. Per una retorica dell'immagine*. Roma: Mondadori Bruno, p. 98. Amadó, M. (2007). *Existe-t-il des signes visuels?*» *Rivisitazione del Traité du signe visuel del Groupe μ*; In: *Analisi Linguistica e Letteraria* (1/2007), Rivista della Facoltà di Lingue e Letterature straniere dell'Università Cattolica del Sacro Cuore, Pubblicazione semestrale.

В България в сборници има такива изследвания на докторанти от катедра „Реторика“. В „Образци на съвременното красноречие“ – 2010 г. със съставител Иванка Мавродиева има представена методика. Тя е разширена в книгата „Реторика и публич рилейшънс“ – 2013 г.

В България докторантите работят в традиционни и нови научни полета: гжндър реторика – г-р Вяра Генова, Виртуална реторика – докторантите Силва Димитрова, Десислава Добрева, Десислава Антова, Десислава Стоичкова, Росмислав Давидов, Илзика Касабова, Визуална реторика – г-р Нора Голешевска, бизнес комуникация – г-р Таня Колева, аргументация – г-р Методи Роджественский, медийна реторика и ПР – г-р Кремена Георгиева, докторантите Георги Налбантов, Теодора Абрашева, политическа реторика – г-р Нели Стефанова, невербална комуникация – Десислава Иванова, съдебна реторика – Метин Ибрямов. Това налага използване на методи, които да са основа за сериозни научни изследвания. Новата генерация докторанти от катедрата се нуждае и от обучение, като сборник с материали на докторанти за изследователски методи, научна конференция са част от бъдещите дейности по проекта.

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

Да се установят след критичен прочит, подбор и систематизиране кои научни методи за реторически изследвания се прилагат в университети изследователски звена и извън България

Да се установят кои методи самостоятелно или в комбинация могат да се използват за реторически изследвания

Да се изготвят списъци с публикации, в които има представени резултати от изследвания, до които се достига след прилагане на методи за реторически изследвания

Да се направят описания, анотации и реферирание на основни публикации, в които се представят методи, които са полезни за реторически изследвания

Да се подготвят и напишат научни доклади и статии от докторантите, в които да се представят резултати от прилагане на изследователски методи

Да се публикуват научните доклади и статии

ИЗРАБОТено ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phls.uni-sofia.bg
[/sofiiski.universitet](https://www.facebook.com/sofiiski.universitet)

Проучване на традициите и съвременното състояние на дарителството в българските музеи

Ръководител на проекта

проф. д. изк.
СИМЕОН НЕДКОВ НЕДКОВ

Докторант

Милена Катошева

СЪСТОЯНИЕ НА ДОКТОРАНТУРАТА КЪМ ДАТАТА НА ПРОЕКТА:
Проучване и реферирание на литература и др. по темата на дисертацията

1. Преглед на цялото течение на сп. „Дарители“
2. Издирване на електронни ресурси на свободен достъп и такива, за които библиотеката на СУ има платен абонамент

| АНОТАЦИЯ

По-голямата част от съвременните музеи са създадени на базата на дарени културни ценности или цели колекции. Съвременното състояние на дарителството в българските музеи и галерии не е изследвано, липсва национален регистър на дарените колекции, липсва и именник на дарителите. Оскъдни са научните публикации за мястото и ролята на даренията за обогатяване на музейните фондове и повишаване престижа на институцията. Не са изследвани проблемите при работа на музейните специалисти с дарители, мотивацията и моралните стимули и за двете страни, както и психологическите аспекти на даряването като акт и процес в контекста на музейната политика.

Днес понятието дарителство често се отъждествява със спонсорство, донорство или с дарителските кампании за набиране на средства и има преди всичко финансови измерения. Изследването на дарителството като явление и процес, свързан пряко с музейната дейност, ще се опита да запълни една празнота по отношение на мястото и ролята на дарени музейни колекции за изграждане и функциониране на отделните музеи и на музейната мрежа в страната като цяло. Резултатите от изследването ще разкрият модели и практики, които биха помогнали на музейните специалисти да поддържат и обогатяват фондовете на музеите, като по този начин се осъществява неговата мисия.

Мисия:

Да събират, съхраняват и опазват движимите и недвижими културни ценности.

КЛЮЧОВИ ДУМИ

Дарителство

Музеи

Традиция

ИЗРАБОТено ОТ:

ФАКУЛТЕТ ФИЛОСОФСКИ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phls.uni-sofia.bg

[/sofiski.universitet](https://www.facebook.com/sofiski.universitet)

Книгата и четенето :
книжовно-документалното наследство
В българските библиотеки и музеи

Ръководител на проекта

доц. д-р ИЛКО ПЕНЕЛОВ

НАУЧНА ПРОГРАМА

В годините на държавния социализъм в българските музеи са натрупвани специализирани сборки от ръкописни и старопечатни книги. Тяхното съдържание е „неподходящо“ за читателите в Народна република България и според разбиранята в тоталитарната държава следва да бъдат отделени от оперативните библиотечни фондове. Много читалища и отделни лица са принудени да предават (в някои случаи това става и доброволно) своите исторически ценни притежания в музеите в по-големите административни центрове на страната. Намерението е тези артефакти на „безвъзвратно“ отминалите (според историческото схващане на марксистко-ленинската идеология за неизбежното установяване властта на работниците и селяните) средновековна и буржоазна епохи, да бъдат затворени зад стъклени витрини. Така те стават част от един неясен и слабо понятен паноптикум.

Проучването на подобни сборки започва от началото на осемдесетте години на миналия век, когато се начертават първите задачи на възстановената през 1977 г. Българска археографска комисия. В резултат се появяват научни описи на отделни книги и колекции от ръкописи в някои музеи в градове като Габрово, Елена, Ловеч, Враца и др. Но тази програма прекъсва на сравнително ранен етап и не е последвана от нова през следващото десетилетие. Днес на практика няма никаква представителна информация за обема и съдържанието на този компонент от българския музеен фонд – нито на регионално, нито на национално равнище. В последните години се появяват в печатна форма каталозите на отделни музейни колекции – самостоятелно (този на Националния исторически музей в София) или в състава на своен, отразяващ наличностите в отделен областен център (този на РИМ Стара Загора). Но всички те остават в затворените граници на конкретното намерение да се оповести основна информация за съответните наличности, представляваща интерес за сравнително ограничен кръг от потребители.

Съвременният подход към ценното книжовно-документално наследство в музеите, библиотеките и архивите предполага изграждането на корпуси от библиографски и фактографски данни (метаданни), които са представени в стандартизираната форма и позволяват голямо разнообразие при формулирането на информационно търсене. Създаването на подобна база от данни се предхожда от обемна позитивна работа, първият елемент от която е установяването на географията на ценните наличности и тяхното идентифициране.

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

- ▶ Да се проведе изнесен курс от лекции в област Добрич;
- ▶ Да се проведе национална конференция на тема: „Книжовно-документалното наследство в българските библиотеки и музеи“
- ▶ Да се започне дискусия по следните проблеми:

Проблеми за ДИСКУСИЯ

Изработване и приемане на общ план за събиране на данни за книжовно-документалното наследство в българските музеи – с участието на техни представители

Изработване на своен каталог на книжовно-документалното наследство в българските музеи

Дефиниране на макроструктура на база от данни за книжовно-документалното наследство в музеите

Провеждане пилотно теренно проучване на книжовно-документалното наследство в музеите на територията на една от административните области в България – Добрич

ИЗРАБОТЕНО ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phls.uni-sofia.bg
[/sofiski.universitet](https://www.facebook.com/sofiski.universitet)

Конференция : Европейският съюз – нов старт?

Съорганизирано от Фондация „Ханс Зайдел“

Ръководител на проекта

доц. д-р КАЛОЯН СИМЕОНОВ

Председател на организационния комитет

проф. д-р ИНГРИД ШИКОВА

ЗА КОНФЕРЕНЦИЯТА

НАИМЕНОВАНИЕ НА НАУЧНИЯ ФОРУМ:

Втора международна конференция на Катедра
„Европеистика“ на тема: „Европейският съюз – нов старт?“

Проведена
20-21 май 2015 г.

НАУЧНА ПРОГРАМА

Форумът е Втора международна конференция на Катедра „Европеистика“ на тема: „Европейският съюз – нов старт?“, която е съорганизирана от Фондация „Ханс Зайдел“. Конференцията се провежда веднъж годишно, като идеята е тя да стане традиционна и да се провежда по правило в края на месец май, малко след празненствата по случай Деня на Европа на 9 май.

Тематиката на предстоящата Втора конференция е свързана с това, че от няколко месеца Европейският съюз има нови Европейска комисия, Европейски парламент и председател на Европейския съвет. Новият председател на Европейската комисия, преди неговото официално избиране, озглави своето първо изявление пред Европейския парламент: „Нов старт за Европа: моят дневен ред за работни места, растеж, справедливост и демократична промяна“. Работната програма на Европейската комисия за 2015 г. също е наименувана „Нов старт“. Целта на тази втора международна конференция е да анализира и дискутира дали Европейският съюз е изправен пред нов старт, какви са новите предизвикателства, доколко са решени старите проблеми, къде е фокусът на политиките на Съюза в областта на разширяването и добросъседството, как и дали успява да изпълни своята роля на глобален актьор.

Конференцията е предназначена основно за преподавателите по европейски въпроси от България, другите държави членки на ЕС, страните кандидатки и потенциални кандидатки за членство, както и страните, които са в процес на асоцииране или са част от политиката за съседство на Съюза. Конференцията е отворена също за участници, които имат отношение към анализирани и изследване на европейските въпроси.

НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ

(СЕКЦИИ/ПАНЕЛИ)

Европейският съюз – нов старт
или рестартиране на познати
предизвикателства?

Разширяване, добросъседство, асоцииране
– приоритетни ли са те днес за ЕС?

Културни и идентичностни
предизвикателства пред ЕС.

Панел:

Професионална реализация на студентите,
обучаващи се по Европеистика.

ИЗРАБОТЕНО ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phls.uni-sofia.bg
/sofiski.universitet

Резултатите от рейтинговата система на университетите като инструмент за качество в образованието и мотивация при избора на професия

Ръководител на проекта

доц. д-р АЛБЕНА ТАНЕВА

НАУЧНА ПРОГРАМА

Организацията и управлението на висшето образование в България претърпява разнообразни промени в условията на динамична и нестабилна обществена среда. Продължителният преход в обществото и в политическата система неминуемо предопределиха съответните аспекти промени в съдържанието и формата на всички компоненти на висшето образование. В процеса на промени са провеждани множество изследвания от авторитетни учени (Вж. напр. Аврамов, Димитров, Кабакчиева, Бояджиева, Грекова и Еленков). Те са добре известни и са оказали своето трайно въздействие върху начините на рефлексия и опитите за промени.

Ситуацията в последните няколко години обаче предлага съвсем нов инструмент за сравнение, конкуренция и осмисляне на политиките във висшето образование. Това е системата за класация на висшите училища и съответни направления не само в международните рейтингови системи, но също и в националната среда. Последното представлява новост, която засега битува повече като удоствоверяване на хипотези и очаквания за съответните рангове, обективирани чрез система от показатели и обхващаща всички заинтересовани страни. Потенциалът ѝ обаче значително надхвърля материализирането на постигнатите първи места от дадени висши училища. Улягането на системата и легиимирането ѝ в средата на висшето образование съдържа голям потенциал за конкуренция по показатели на качеството. Всяка специалност и научно направление придобива адекватна обратна връзка за постиженията и дефицитите, които преодолявайки да търси по-добро представяне, а оттам и подобряване на качеството на образование. Потенциалът за развитие и управление на качеството въз основа на резултатите от рейтинговите резултати превръща рефлексията върху тях не само в актуална, но също и задължителна част от постоянните изследователски търсения на всеки институционален субект във висшето образование.

Разбира се, актуалността на рейтинговите класации като инструмент за развитие и повишаване на качеството и конкурентоспособността на висшето образование в България е голяма. От друга страна, съществуват сериозни публикации на специализирани изследвания в дадената област, които са критични и скептични относно тяхната безпристрастност и обективност. Един от важните извори от тези анализи е за проблемите, произтичащи от безкритичното приемане на рейтинговите класации, които препятстват по-нататъшното развитие и адекватно управление на ресурсите с оглед подобряване на нуждаещите се сегменти в организацията на образованието както при вогорешите, така и при останалите висши училища.

(Вж. в SHIN, Toutkoushian and Teichler, University Rankings: Theoretical Basis, Methodology and Impacts on Global Higher Education (The Changing Academy - The Changing Academic Profession in International Comparative Perspective, 2011)

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

Специалност Публична администрация проведе преварително проучване с участие на студенти в рамките на стажантската програма на катедрата относно динамиката в рейтинговите класации за направление «Администрация и управление», както и за начините, по които са оценявани сродни области на знание в други страни в ЕС, Балканите и Съединените щати.

Преварителните резултати показват, че съществуват редица теми, нуждаещи се от целенасочено допълнително проучване с оглед подобряване на представянето по редица показатели. За целта се предвижда провеждане на самостоятелно теренно проучване относно ролята на резултатите от рейтинговата система в мотивацията за избор на професия (специалност и висше училище).

Непосредствени цели на проекта са:

- ▶ идентифициране на добри практики в употребата на рейтинговите системи за развитие на програмите и цялостното им представяне;
- ▶ открояване на негативите в представянето – показатели, тенденции и начини за промяна;
- ▶ проучване на ключови фактори в мотивацията на кандидатстудентите при избора на специалности и висши училища; анализ на ролята на родителите и учителите в насочването на студентите за избора им на професия;
- ▶ оценка на ролята на рейтинговата система в мотивите за избор на специалност и висше училище от кандидатстудентите;

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ЦЕЛИ

към проектното описание по-горе

ОБХВАТ:

Изследването е насочено главно към сравнение на резултатите в научното направление «Администрация и управление» но в контекста на разнообразни Варианти за сравнение (национални и международни) с възможност за транспониране на изводите до общоуниверситетски мащаб

АКТУАЛНОСТ:

Рейтинговата система в България е нова и все още няма изработени механизми за инкорпориране на резултатите за промени в образователните политики

ЗНАЧИМОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ:

Изводите бодат право до възможности за прилагане

УЧАСТИЕ НА СТУДЕНТИ:

Участието на всеки етап на различна група студенти, Вж. докторанти, от специалността като изследователи – проучване на документи, анкетирание, участие в конференции

ПАРТНЪОРСТВО:

Възможност за партньорство с местни власти и регионални образователни институции

КВАЛИФИКАЦИЯ:

Колективът има квалификация по елементите на анализа – изследването е съобразено тясно с експертната на участниците – стратегия, политики, административен капацитет, правна и икономическа рамка, сравнителен анализ

ИЗРАБОТЕНО ОТ:

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

www.phls.uni-sofia.bg
/sofiski.universitet